

Evaluatie Politiewet 2012

Dwaalwegen en misvattingen

Jan Terpstra¹

Eind vorig jaar is de evaluatie van de Politiewet 2012 aan de Minister van Justitie & Veiligheid aangeboden door de commissie Evaluatie Politiewet 2012. Eerder werk van deze commissie werd kritisch beoordeeld. Gelet op het grote belang van deze evaluatie voor de verdere gang van zaken rond het Nederlandse politiebestedel en de kritiek op de kwaliteit van het eerdere werk van de commissie, moet de vraag worden gesteld in hoeverre de bevindingen en conclusies van de commissie nu beter zijn onderbouwd. In dit artikel wordt eerst kort de werkwijze van de commissie geschetst en vervolgens ingegaan op haar belangrijkste bevindingen. Geconcludeerd wordt dat de onderbouwing in het werk van de commissie Kijken tekortschiet en dat haar zoektocht bovendien is gekenmerkt door verwarring en gebrek aan deskundigheid.

Op 16 november 2017 is de evaluatie van de Politiewet 2012 aan de Minister van Justitie & Veiligheid aangeboden. De evaluatie vloeit voort uit de in deze wet opgenomen verplichting van de minister binnen vijf jaar na inwerkintreding een verslag aan het parlement te sturen over de 'doeltreffendheid en effecten' van deze wet. Deze evaluatie is in 2013 opgedragen aan een speciaal daarvoor ingestelde commissie Evaluatie Politiewet 2012, onder voorzitterschap eerst van A.H.G. Rinnooy Kan, vanaf 2015 van W. Kijken, en staat thans bekend als de commissie Kijken.

Het verschijnen van deze evaluatie vormt voor de Nederlandse politie een belangrijke gebeurtenis. Nadat in 2012 met de grootst mogelijke steun en torenhoge ambities de Politiewet door de Tweede Kamer werd aanvaard (hoewel er toen ook al zeer kritische kanttekeningen bij werden geplaatst), heeft de invoering van deze wet sinds die tijd voor veel onrust en problemen gezorgd en soms voor een crisisachtige sfeer rond de Nederlandse politie. Extra reden om naar deze evaluatie uit te kijken is dat eerder werk van deze commissie door onder meer Fijnaut zeer kritisch werd beoordeeld met termen als gebrek aan onderzoeksgedachte, ratjetoe en amateurisme.²

Gelet op het grote belang van deze evaluatie voor de verdere gang van zaken rond het Nederlandse politiebestedel en de kritiek op de kwaliteit van het eerdere werk van de commissie, moet de vraag worden gesteld in hoeverre de bevindingen en conclusies van de commissie Kijken nu beter zijn onderbouwd. In deze bijdrage zal duidelijk worden dat dat op veel punten helaas niet het geval is. Eerst wordt hier echter kort de werkwijze van de commissie geschetst en ingegaan op haar belangrijkste bevindingen en conclusies. Vervolgens wordt de vraag gesteld hoe het werk van de

commissie te beoordelen. Afgesloten wordt met enkele suggesties voor de door de commissie voorgestelde tweede evaluatie van de Politiewet over vijf jaar, in 2022.

Werkwijze

De commissie Kijken heeft haar werk in een aantal stappen uitgevoerd. Begonnen werd in 2014 met het opstellen van een zogenaamde Blauwdruk van de evaluatie door de School of Management van de Rotterdamse universiteit.³ Doel hiervan was een 'reconstructie' van de onderliggende beleidstheorie van de Politiewet 2012. Dit zou hebben moeten leiden tot een plan van aanpak voor de evaluatie, inclusief een reeks van meetbare indicatoren.

Vervolgens heeft de commissie in 2015 de evaluatie van de eenheid Oost uitgevoerd. De Tweede Kamer had bij de behandeling van de Politiewet gesteld dat drie jaar na invoering van de Politiewet de eenheid Oost afzonderlijk zou moeten worden geëvalueerd. Deze opdracht is eveneens aan deze commissie toegewezen. Deze evaluatie van Oost is eveneens verricht door de reeds genoemde Rotterdamse onderzoekers.⁴ Mede op basis daarvan kwam de commissie tot een oordeel over de constructie van de eenheid Oost.

Auteur

1. Dr. ir. J.B. Terpstra is hoogleraar Criminologie aan de Radboud Universiteit Nijmegen.

Noten

2. C. Fijnaut, 'De evaluatie van Oost-Nederland: een maat voor niets',

het Tijdschrift voor de Politie, 2015, 77/10,

p. 11-14.

3. G. Jacobs, *Blauwdruk evaluatie nationale politie*, Rotterdam: Erasmus University (RSM) 2014.

4. G. Jacobs et al., *Evaluatie Politiewet 2012 in de Eenheid Oost-Nederland en landelijke thema's*, Rotterdam: Erasmus University (RSM) 2015.

De derde stap was dat in 2016 de commissie Kijken opdracht gaf tot uitvoering van vier deelonderzoeken.⁵ Elk van deze deelonderzoeken concentreerde zich op een eigen thema. De eerste studie omvat een juridische analyse van de rechtspersoon van de Nationale Politie en gaat onder meer in op de relatie tussen minister en korpschef.⁶ De tweede deelstudie behandelt de bedrijfsvoering van de Nationale Politie.⁷ De derde deelstudie richt zich op de politie-bestuurlijke sturing en democratische controle van de politie, evenals de maatschappelijke inbedding van het nationale politiebestedel.⁸ Het vierde deelonderzoek tracht tot een beoordeling te komen van de prestaties van de politie. Geprobeerd wordt na te gaan in hoeverre een aantal hoofddoelen is bereikt. Deze doelen zouden moeten bijdragen aan een 'veiliger Nederland'.⁹

Als vierde en laatste stap heeft de commissie Kijken in 2017 een eigen evaluatieverslag opgesteld. Dit is deels gebaseerd op de vier deelonderzoeken. Het eindverslag is gepubliceerd met de rapportages van de deelonderzoeken als bijlagen.¹⁰

Bevindingen en conclusies

De commissie begint haar conclusies met de observatie dat de implementatie van de Politiewet 2012 en de invoering van de Nationale Politie in Nederland een buitengewoon complex proces vormen en dat deze van tevoren zwaar zijn onderschat. Er moesten te veel veranderingen tegelijk worden doorgevoerd, en dat in zeer krappe termijnen. Nadat de Nationale Politie in 2013 van start was gegaan, werd steeds duidelijker dat er grote spanning bestond tussen de ambitieuze doelstellingen en de weerbarstige praktijk. Een tussentijdse herijking in 2016 was volgens de commissie dan ook onvermijdelijk. Mede op grond daarvan is besloten veranderingstermijnen aan te passen en te kiezen voor een minder eenzijdige top-down benadering.

In het verlengde hiervan constateert de commissie dat de balans tussen centraal en decentraal bij de reorganisatie naar het eerste is doorgeslagen. Er zou meer ruimte moeten komen voor lokale prioriteiten en keuzes. De gekozen territoriale indelingen binnen de Nationale Politie zijn vaak onnatuurlijk en hebben onder meer geleid tot te grote basisteams.

Weliswaar heeft de centralisatie van de bedrijfsvoering grote voordelen, zoals meer eenduidigheid, er kleven volgens de commissie ook grote nadelen aan. Juist hier bleek het veranderproces veel taaier dan van tevoren was gedacht, bijvoorbeeld in de noodzakelijke veranderingen in de IT. De centralisatie van de bedrijfsvoering maakt volgens de commissie de uitoefening van lokaal gezag lastig. De Politiewet 2012 heeft niet geleid tot de beoogde vermindering van de 'bestuurlijke drukte' rond de politie, aldus de commissie. Zij vraagt zich af of het niet naïef was te denken dat de Politiewet 2012 dat effect zou kunnen hebben. In het verlengde hiervan is de commissie kritisch over de dubbelpositie van de minister en de onduidelijke en gebrekkige positie van de korpschef.

De commissie constateert dat het niet mogelijk is onderbouwde uitspraken te doen over de mate waarin de Politiewet 2012 de 'beoogde effecten' heeft bereikt. Volgens haar is het daarvoor simpelweg te vroeg.

De commissie komt na deze kritische analyse tot twaalf aanbevelingen. De belangrijkste daarvan zijn de vol-

gende. De korpschef moet meer ruimte krijgen om beleids- en beheersmatig sturing te geven aan de politieorganisatie. Het landelijk overleg tussen minister en regioburgemeesters (LOVP) moet blijven bestaan, maar moet een onafhankelijke voorzitter krijgen en een eigenstandige positie voor de korpschef. Er moet een effectiever en efficiënter toezichtsregime op de Nationale Politie komen. Er moet worden voorkomen dat een nieuwe lokale 'politie-laag' ontstaat van gemeentelijke BOAs. De territoriale indeling van eenheden en teams moet worden doorgelicht. Er moet meer ruimte komen voor maatwerk en flexibiliteit binnen de nationale kaders. Omdat het volgens de commissie nog niet mogelijk was de effectiviteit en efficiëntie van de Politiewet 2012 vast te stellen, adviseert de commissie over vijf jaar opnieuw een 'systeemevaluatie' van de Politiewet 2012 uit te voeren, veronderstellende dat dit dan wel mogelijk zal zijn. Toch meent de commissie dat de noodzakelijke veranderingen in het politiebestedel binnen de huidige politiewet kunnen worden gerealiseerd.

Uitgangspunten van de evaluatie: verwarring, misvattingen en illusies

Veel van de problemen die later optreden in het werk van de commissie Evaluatie Politie 2012, zijn vanaf haar begin aanwezig. Zo is er bij de samenstelling van de commissie blijkbaar vanuit gegaan dat inhoudelijke deskundigheid over de Politiewet en over de politie niet nodig was. Weliswaar is besloten dat de evaluatie van de wet door een onafhankelijke commissie moest plaatsvinden, maar de argumentatie die daarbij werd gehanteerd, wees in een

Veel van de problemen die later optreden in het werk van de commissie Evaluatie Politie 2012, zijn vanaf haar begin aanwezig

heel andere richting. Een onafhankelijke evaluatie zou volgens de toelichting op het instellingsbesluit nodig zijn om te zorgen dat de resultaten van de evaluatie 'breed gedragen' zouden worden, voorwaar een argument dat eerder wijst op een politieke dan een onafhankelijke commissie. Om dat draagvlak te creëren moest er bovendien regelmatig overlegd worden met een 'klankbordgroep' waarin alle belanghebbenden rond de politie vertegenwoordigd waren: eerder polderpolitiek dan onafhankelijk onderzoek. Tot slot, van meet af aan is er vanuit gegaan dat deze evaluatie zou moeten vaststellen wat de gerealiseerde 'doeltreffendheid en effecten' van de Politiewet zijn.¹¹ Niet alleen is onduidelijk gebleven wat daaronder zou moeten worden verstaan, maar ten onrechte is ook verondersteld dat de Politiewet als bestel- of ordeningswet hierop beoordeeld zou moeten worden. Terecht heeft Fijnaut (2015a) er op gewezen dat de commissie de evalu-

© Rob Voss / Hollandse Hoogte

atie van de Politiewet en een evaluatie van de politie op tamelijk onnavolgbare wijze door elkaar heeft gegooid. Alle drie problemen keren telkens terug in het werk en de opstelling van de commissie, ook in haar eindproduct.

Dit is vooral duidelijk bij de telkens weer terugkerende instrumentele opvatting over de Politiewet en de wijze waarop deze geëvalueerd zou moeten worden. In het voorbereidingstraject van de Politiewet, zo ook bij de parlementaire behandeling, heeft de minister een litanie van tientallen doelstellingen aan de wet toegekend, hetgeen eerder tot de verzuchting leidde dat het wel leek of de Politiewet een soort Haarlemmerolie was, een oplossing voor welk probleem dan ook.¹² Het leek wel of bij elke kritiek of twijfel over de wet er weer een nieuwe doelstelling werd toegevoegd. De vraag blijft echter wat wij met al die doelstellingen moeten en hoe serieus die moeten worden genomen voor deze evaluatie. Zo gaat de commissie Kuijken er vanuit dat het hoofddoel van de Politiewet is het veiliger maken van Nederland.¹³ Zeker, dat doel is door de minister genoemd, maar hoe serieus moet dat worden genomen? Deze vraag dringt zich des te meer op omdat

uit vele onderzoeken blijkt dat het effect van de politie op het criminaliteitsniveau in de regel beperkt is.¹⁴ Is het dan realistisch te verwachten dat dit met de invoering van de Politiewet 2012 opeens anders ligt?

Het ligt meer voor de hand het doel van de Politiewet 2012 te zoeken in de centralisering van het beheer van de politie en het terugdringen van de invloed op het politiebesteding van actoren zoals de regionale korpschefs en korpsbeheerders (en de raden die hen in het regionaal bestel vertegenwoordigden). Veel doelen waarop de evaluatie zich heeft gericht, zijn bovendien niet zozeer ontleend aan de Politiewet, maar aan het beleid van de minister of de plannen van de (kwartiermakers van) de Nationale Politie.

Een van de conclusies van de commissie Kuijken is dat het te vroeg is nu al een oordeel uit te spreken over de Politiewet 2012. Om die reden pleit zij ervoor in 2022 nogmaals een evaluatie te verrichten. Op zich is daar best iets voor te zeggen, alleen het door de commissie gehanteerde argument overtuigt niet. De prestaties die de commissie over vijf jaar wil onderzoeken, zijn ook dan geen doelen

5. Later is hier een vijfde deelstudie aan toegevoegd. Dit betrof een literatuurstudie uitmondend in een schets van de ontwikkelingen van het Nederlandse politiebesteding. Deze achtergrondstudie heeft verder geen rol gespeeld in de rapportage van de commissie Kuijken, reden om deze studie hier verder buiten beschouwing te laten. Overigens was de auteur van dit artikel betrokken bij deze achtergrondstudie (D. Schaap, J. Terpstra & B. van Stokkom, *Politiebesteding in ontwikkeling. Institutionele verandering en onderzoek (1989-2016)*, Nijmegen: Radboud Universiteit (Vaksectie Strafrecht

& Criminologie) 2017).

6. J.A.M. de Kruijf, S.L. Resodihardjo & H.B. Winter, *Een evenwichtig bestuurd politie? Onderzoek naar de juridische status van de nationale politie*, Groningen/Nijmegen: Pro Facto/Radboud Universiteit 2017.

7. A. van Veldhuisen et al., *Rapportage evaluatie Politiewet 2012. Deelonderzoek Bedrijfsvoering*, Utrecht: AEF 2017.

8. V. Bekkers et al., *Politiebesteding in balans? Politiek-bestuurlijke verantwoording, samenwerking en maatschappelijke inbedding in een nationaal politiebesteding*, Rotterdam/Leiden: Erasmus Universiteit/Universiteit

Leiden 2017.

9. P. van Zanten et al., *Evaluatie van prestaties van de politie Deel 2 van de evaluatie van de Politiewet 2012*, Utrecht: Berenschot 2017.

10. Commissie Evaluatie Politiewet 2012, *Evaluatie Politiewet 2012. Doorontwikkeling en ontwikkelen*, Z.P.: Commissie Evaluatie Politiewet 2012, 2017. Dit rapport is (evenals de verslagen van de genoemde deelonderzoeken) te raadplegen op: www.wodc.nl/onderzoeksdatabase/2747-evaluatie-politiewet-2012.aspx.

11. *Regeling van 26 oktober 2013 tot*

instelling van de Evaluatiecommissie Politiewet 2012, *Stcr.* 2013, 29769.

12. J. Terpstra & L. Gunther Moor, 'Nationale Politie. Kanttekeningen tegen de stroom in', *NJB* 2012/87, afl. 7, p. 451-457.

13. Commissie Evaluatie Politiewet 2012, 2017, p. 23.

14. Zie voor een overzicht van onderzoeksresultaten onder meer: W. Skogan & K. Frydell, *Fairness and Effectiveness in Policing: the Evidence*, Washington, D.C.: National Academies Press 2004.

Waarom heeft de commissie deze juridische analyse laten doen door een econoom die zich nooit eerder met de politie had bezig gehouden?

van het politiebesteding, hoogstens van de politie. Bovendien veronderstelt de commissie dat over vijf jaar het Nederlandse politiebesteding wel stabiel en uitontwikkeld zal zijn en dus onderzoekbaar. Het is een van de illusies waardoor de commissie zich laat misleiden. Ook dan zal het een politiebesteding in verandering zijn waar vele partijen aan trekken, elk met hun eigen doelen en belangen. Dat is nu juist de kern van een politiebesteding in een democratie en wat een Politiewet tracht te reguleren.

Deelstudies en dwaalwegen

Twee van de deelstudies die de commissie Kuijken heeft laten verrichten, kunnen dienen ter illustratie van de dwaalwegen die zij heeft bewandeld. Ten eerste, de juridische deelstudie. Het eerste dat hier opvalt, is dat de hoofd-auteur van deze deelstudie geen jurist is, maar een economisch bestuurskundige. Dat heeft grote gevolgen voor de wijze waarop deze deelstudie is uitgevoerd. Om onnavolgbare redenen zijn in deze studie de kernbegrippen uit de Politiewet beheer en gezag vervangen door de economische termen eigenaarschap en opdrachtgeverschap. Deze begripwisseling leidt tot grote verwarring. Blijkbaar zijn er geïnterviewden geweest die de onderzoekers nog probeerden hiervan te weerhouden door hen erop te wijzen dat bijvoorbeeld lokaal gezag over de politie een veel ruimer begrip is dan opdrachtgeverschap.¹⁵ Net zozeer is het een misvatting om de minister te beschouwen als de 'eigenaar' van de politie. Dat de auteurs vervolgens concluderen dat de discussie over de scheiding tussen de rollen van eigenaar en opdrachtgever onvoldoende scherp is gevoerd, is daarmee heel merkwaardig. Het zou hebben moeten gaan om de verhouding tussen gezag en beheer en hoe dat onder de Politiewet 2012 in de praktijk functioneert. Waarom heeft de commissie deze juridische analyse laten doen door een econoom die zich nooit eerder met de politie had bezig gehouden? Was er in Nederland geen jurist te vinden met verstand van zaken op dit terrein? Opmerkelijk is ook dat de commissie deze terminologie overneemt in haar adviezen over de relatie tussen minister en korpschef (zonder overigens aan te geven of daarmee ook de termen gezag en beheer op de vuilnishoop mogen belanden).

Het deelonderzoek naar de 'prestaties', uitgevoerd door organisatieadviesbureau Berenschot, illustreert hoe de commissie is vastgelopen met haar instrumentele wens om effecten vast te stellen. De auteurs van dit deelonderzoek beginnen hun verslag met het noemen van belangrijke beperkingen van hun studie. Zij menen dat de tijd sinds de invoering van de Politiewet in 2013 te kort was om al zichtbare prestaties te kunnen verwachten. Bovendien is naar hun idee de relatie tussen de implementatie van de Politiewet en de prestaties diffuus en zou onduidelijk zijn op welke prestaties de Politiewet invloed zou kunnen hebben. Tot slot menen zij dat indicatoren

voor de onderzoek prestaties niet 'onomstreden' zijn en dat te weinig gegevens beschikbaar zijn om trends te kunnen vaststellen in de prestaties van de politie. Deze formuleringen geven opnieuw aan hoe groot de verwarring is: de onderzoekers weten blijkbaar zelf ook niet op welke 'prestaties' zij zich moeten richten. De verwarring blijkt ook uit de titel van hun deelrapport: niet effecten van de Politiewet, maar prestaties van de politie. Opnieuw blijken de twee vragen door elkaar te lopen.

Na het voorgaande zou men verwachten dat de onderzoekers besluiten hun studie te stoppen. Dat is echter niet het geval. Zij richten zich in hun studie op wat zij noemen vier hoofddoelen: het behalen van de bezuinigingen door de politie van € 230 miljoen, het creëren van een meer professionele organisatie, een betere taakuitvoering en een groter vertrouwen onder burgers. Opnieuw is volstrekt onduidelijk wat deze doelen met de Politiewet te maken hebben. Nog afgezien daarvan: sinds wanneer is het behalen van bezuinigingen een hoofddoel van de politie? En wat heeft dat te maken met het 'veiliger maken van Nederland'?

De conclusies in dit buitengewoon zwakke onderzoek staan bol van de slagen om de arm. De ene keer schrijft men dat iets aannemelijk is, een volgende keer is iets waarschijnlijk, en vaak is de conclusie dat onduidelijk is of veranderingen wel gevolg zijn van de Politiewet. Dat de commissie Kuijken in haar eigen verslag er toch nog in slaagt uit dit deelonderzoek bevindingen af te leiden, is een wonder. Jammer is wel dat deze vervolgens vaak in strijd zijn met de feiten. Zo meent de commissie verwijzend naar deze studie dat dankzij de invoering van de basisteams de samenwerking binnen de politie is verbeterd.¹⁶ Laat nou juist gericht onderzoek naar deze basisteams hier geen bevestiging voor geven, integendeel.¹⁷

Onderbouwing van conclusies

Zoals uit het voorgaande blijkt schiet de onderbouwing in het werk van de commissie Kuijken vaak tekort. Bovendien is haar zoektocht gekenmerkt door gebrek aan deskundigheid en verwarring. De instrumentele visie op de Politiewet en in het verlengde daarvan op evaluatieonderzoek heeft bijgedragen aan het ontstaan van een tunnelvisie: het bijna blinde geloof in de vraag naar meetbare prestaties van de Politiewet.

Ernstiger is dat een belangrijk deel van de conclusies van de commissie Kuijken helemaal niet zijn gebaseerd op onderzoek. Daarbij gaat het soms om de meest centrale conclusies en aanbevelingen van de commissie. Zo meent de commissie dat de Nationale Politie nog een lange weg te gaan heeft voordat de ambities van de wet zijn gerealiseerd. Volgens de commissie moet de Nationale Politie zich nog op vele punten verder ontwikkelen en verbeteren. En dan komt de kernaanbeveling: volgens de commissie biedt de Politiewet 2012 daartoe een goed

kader en kan daarom op hoofdlijnen worden gehandhaafd. Daarbij verandert de commissie overigens wel haar kernvraag. Niet de prestaties van de politie worden meer centraal gesteld. In plaats daarvan zou het moeten gaan om de vraag of het huidige bestel 'richting, samenhang en evenwicht geeft aan de manier waarop de politie haar kerntaken opvat en uitvoert, in overeenstemming met rechtsstatelijke en maatschappelijke waarden.' De commissie meent op grond hiervan dat er 'alleszins redelijke vooruitzichten' zijn dat het huidige politiebestedel zich in deze zin verder kan ontwikkelen en verbeteren.¹⁸ Wellicht zijn er goede politieke en pragmatische redenen voor deze stellingname, maar deze conclusie is niet te herleiden tot de uitgevoerde onderzoeken. De commissie heeft namelijk niet onderzocht hoe de politie

De instrumentele visie op de Politiewet en in het verlengde daarvan op evaluatieonderzoek heeft bijgedragen aan het ontstaan van een tunnelvisie: het bijna blinde geloof in de vraag naar meetbare prestaties van de Politiewet

haar kerntaken opvat en uitvoert. Evenmin is zij nagegaan of dat in overeenstemming gebeurt met 'rechtsstatelijke en maatschappelijke waarden.' Opnieuw kiest de commissie hier een politieke rol.

Andere centrale conclusies en aanbevelingen van de commissie komen op vergelijkbare wijze uit de lucht vallen. Zo meent de commissie dat de politie haar rol over de gemeentelijke BOAs moet houden: dit is niet onderzocht. Voorts mag er volgens de commissie geen zogenaamd ad hoc onderzoek meer plaatsvinden naar de politie. Waarop dat is gebaseerd, is onduidelijk. Afgezien daarvan, het is aan dergelijk onderzoek te danken dat er überhaupt gedetailleerd zicht is op het feitelijk

functioneren van de Nationale Politie. Samen met de politiebonden zou de korpschef een 'routekaart' moeten opstellen voor de overdracht van de bevoegdheid tot het voeren van het cao-overleg. Er is echter helemaal geen onderzoek gedaan naar het cao-overleg. Voor al deze vaak centrale conclusies en aanbevelingen geldt dat zij niet zijn onderbouwd en zeker niet met de onder auspiciën van de commissie uitgevoerde onderzoeken. Het roept overigens de vraag op welke belangen ertoe hebben bijgedragen dat deze aanbevelingen door de commissie zijn gedaan.

Slot: over vijf jaar nog een keer

Een van de aanbevelingen van de commissie is de evaluatie over vijf jaar te herhalen. Vijf jaar was in de ogen van de commissie niet voldoende om de Politiewet 2012 te kunnen evalueren. Eerder heb ik aangegeven dat deze opvatting deels is gebaseerd op een illusie, namelijk dat over vijf jaar er wel rust is rond het politiebestedel en dat het dan in een statische toestand zou zijn waarbij onderzoek zoals de commissie dat voor ogen heeft, wel mogelijk is. Het probleem zit hier voor een belangrijk deel in de rigide opvatting van evaluatieonderzoek waarvan de commissie is uitgegaan.

Op zich is het misschien verstandig over vijf jaar nog eens een evaluatie te doen van het Nederlandse politiebestedel. Hopelijk worden daar dan vruchtbaarder uitgangspunten bij gehanteerd dan deze keer het geval was: het van meet aan betrekken van meer deskundigheid over politie en politiewet, een minder politieke invulling van de evaluatie, hogere eisen aan de kwaliteit van het evaluatieonderzoek. Laat ik daarbij één concrete suggestie doen: kijk dan eens beter naar de wijze waarop destijds de evaluatie van de Politiewet 1993 is opgezet en uitgevoerd. Veel van de problemen die zich nu voor hebben gedaan, zijn toen vermeden.

Op korte termijn is een andere waarschuwing nog belangrijker en deze geldt voor een ieder die de komende tijd wil of moet nagaan hoe het verder moet met het politiebestedel in Nederland en de Politiewet 2012. Neem niet alles voor *face value* aan wat de commissie Kijken aan conclusies en aanbevelingen heeft uitgebracht. •

¹⁵. De Kruijff, Resodihardjo & Winter, 2017, p. 4.

¹⁶. Commissie Evaluatie Politiewet 2012, 2017, p. 53.

¹⁷. J. Terpstra et al., *Basisteams in de Nationale Politie. Organisatie, taakuitvoering en gebiedsgebonden politiewerk*, Apeldoorn: Politie & Wetenschap 2016.

¹⁸. Commissie Evaluatie Politiewet 2012, 2017, p. 13.